

OPINIE JURIDICĂ

EXPEDIATĂ PRIN E-MAIL ȘI PUBLICATĂ PE CRJM.ORG

Opinie juridică asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (optimizarea mecanismelor de protecție a victimelor violenței în familie și de monitorizare electronică a agresorilor familiali)

Nr./Data:	Nr. 34/2026 din 8 octombrie 2026
Destinatari:	Ministerul Justiției Republicii Moldova, persoana de contact: Nicoleta Șalari , consultant, Secția drept public, Direcția elaborare acte normative, e-mail: nicoleta.salari@justice.gov.md
Prezentată de:	Centrul de Resurse Juridice din Moldova (www.crjm.org) , persoane de contact: Carolina Bagrin , directoare de program, e-mail: carolina.bagrin@crjm.org Oxana Brighidin , directoare de program, e-mail: oxana.brighidin@crjm.org
Sumar:	CRJM recunoaște necesitatea remedierii deficiențelor de reglementare identificate în funcționarea mecanismelor juridice și instituționale de protecție a victimelor violenței în familie, precum și în asigurarea continuității și eficienței monitorizării electronice a agresorilor familiali. În același timp, introducerea unor noi obligații pentru agresor, extinderea utilizării consemnului și perfecționarea mecanismelor de executare a ordonanțelor de protecție trebuie să fie însoțite de reguli clare, coerente și aplicabile în practică, care să nu transfere asupra victimei consecințele de neexecutare a măsurilor impuse agresorului.

Această opinie juridică este prezentată în contextul consultării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (optimizarea mecanismelor de protecție a victimelor violenței în familie și de monitorizare electronică a agresorilor familiali). Proiectul urmărește sporirea eficienței și continuității protecției victimelor violenței în familie, inclusiv prin perfecționarea monitorizării electronice a agresorilor și a cooperării interinstituționale.

CRJM salută intenția de a remedia unele deficiențe de reglementare identificate în funcționarea mecanismelor juridice și instituționale de protecție a victimelor violenței în familie, precum și în asigurarea continuității și eficienței monitorizării electronice a agresorilor familiali. În același timp, introducerea unor noi obligații pentru agresor, extinderea utilizării consemnului și perfecționarea mecanismelor de executare

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

[crjmoldiva](https://twitter.com/crjmoldiva)

a ordonanțelor de protecție trebuie să fie însoțite de reguli clare, coerente și aplicabile în practică, care să nu transfere asupra victimei consecințele de neexecutare a măsurilor impuse agresorului.

În forma actuală, proiectul și nota de fundamentare nu oferă răspunsuri suficiente la unele aspecte esențiale, precum răspunsul la rata ridicată de încălcare a ordonanțelor de protecție, sau termenul în care persoana monitorizată trebuie să informeze organul de probațiune despre intenția de a părăsi țara.

CRJM formulează mai jos recomandările principale, urmate de propunerile punctuale de modificare legislativă.

1. ÎNCĂLCAREA ORDONANȚEI DE PROTECȚIE DE CĂTRE AGRESOR NU TREBUIE SĂ TRANSFERE POVARA PROTECȚIEI ASUPRA VICTIMEI

Nota de fundamentare identifică drept problemă situația în care agresorul obligat să părăsească locuința comună nu dispune de o altă locuință, ceea ce ar putea favoriza revenirea sa și, respectiv, încălcarea ordonanței de protecție. Soluția propusă este ca instanța să poată dispune, cu acordul victimei, plasarea acesteia și, după caz, a copiilor săi într-un centru de asistență și protecție. Prin urmare, dificultatea de executare a obligației impuse agresorului este compensată printr-o măsură suplimentară aplicată victimei.

Prevenirea repetării actelor de violență și asigurarea protecției efective a victimei nu trebuie să conducă la transferarea asupra acesteia a unei poveri disproporționate. Standardele Convenției de la Istanbul pun accentul pe îndepărtarea și controlul agresorului, concomitent cu asigurarea accesului victimei la servicii de sprijin, într-o manieră care îi respectă autonomia și capacitatea de decizie. În acest sens, accesul la adăpost trebuie înțeles ca un serviciu de protecție pus la dispoziția victimelor care au nevoie de cazare sigură, și nu ca o soluție menită să compenseze dificultățile legate de executarea măsurilor impuse agresorului.

Aceeași logică rezultă și din [Legea nr. 45 din 1 martie 2007 privind prevenirea și combaterea violenței în familie](#) și a ordonanței de protecție, care prevede înlăturarea agresorului din locuința comună și limitarea conduitei acestuia indiferent de dreptul de proprietate asupra locuinței. În redacția propusă, noua normă riscă să producă efectul invers, în sensul în care lipsa unei locuințe pentru agresor ar putea determina deplasarea victimei din propria locuință și plasarea acesteia și a copiilor săi într-un centru de asistență și protecție.

O asemenea soluție este problematică atât din perspectiva politicii de protecție a victimelor, cât și din perspectiva fezabilității practice. Sarcina asigurării executării măsurii de protecție nu trebuie transferată victimei, iar lipsa unei locuințe alternative pentru agresor nu ar trebui să constituie un argument pentru mutarea acesteia. În plus, disponibilitatea centrelor de asistență și protecție este limitată, în special în mediul rural și în regiunea transnistreană, aspect semnalat și de GREVIO în [Raportul de evaluare privind implementarea Convenției de la Istanbul](#). În aceste condiții, soluția propusă riscă să fie dificil de aplicat în practică și să afecteze însăși finalitatea ordonanței de protecție.

Recomandăm excluderea acestei modificări din proiect. Problema lipsei unei locuințe alternative pentru agresor trebuie abordată prin măsuri orientate asupra acestuia și asupra executării efective a ordonanței de protecție, și nu prin deplasarea victimei și a copiilor săi.

2. SANȚIONAREA ÎNCĂLCĂRII REPETATE A ORDINULUI DE RESTRICȚIE DE URGENȚĂ NU SOLUȚIONEAZĂ RATA RIDICATĂ DE ÎNCĂLCARE A ORDONANȚEI DE PROTECȚIE

Introducerea răspunderii penale pentru încălcarea repetată a ordinului de restricție de urgență este binevenită. Totuși, intervenția propusă nu răspunde unei probleme la fel de importante, evidențiate chiar de datele prezentate în Nota de fundamentare și, anume, frecvența ridicată a încălcării ordonanțelor de

protecție. Potrivit Notei de fundamentare, în primele 8 luni ale anului 2026 instanțele de judecată au emis 817 ordonanțe de protecție, dintre care 692 au fost însoțite de monitorizare electronică, iar în urma încălcării ordonanțelor de protecție au fost pornite 400 de cauze penale. Aceste date sugerează că, în pofida existenței răspunderii penale și a utilizării pe scară largă a monitorizării electronice, nivelul de nerespectare a măsurilor dispuse de instanță rămâne semnificativ.

În aceste condiții, concentrarea exclusivă pe criminalizarea încălcării repetate a ordinului de restricție de urgență riscă să lase nesoluționată ineficiența mecanismului aplicabil ordonanței de protecție. Prin urmare, recomandăm completarea fundamentării proiectului cu o analiză a cauzelor care determină nivelul ridicat de încălcare a ordonanțelor de protecție. În funcție de rezultatele acestei analize, autoritățile urmează să examineze dacă este necesară înăsprirea sancțiunilor prevăzute pentru neexecutarea ordonanței de protecție sau îmbunătățirea aplicării și executării mecanismelor deja existente. Or, includerea neexecutării repetate a ordinului de restricție de urgență în sfera penală, după aplicarea unei sancțiuni contravenționale, nu va soluționa, prin ea însăși, problema frecvenței ridicate a încălcării măsurilor stabilite prin ordonanțele de protecție.

3. OBLIGAȚIA DE INFORMARE PRIVIND PĂRĂSIREA ȚĂRII TREBUIE SĂ FIE CLARĂ

Proiectul introduce obligația agresorului supus monitorizării electronice de a depune “în prealabil” la organul de probațiune o declarație privind intenția de a părăsi Republica Moldova, cu indicarea punctului de trecere a frontierei și a datei preconizate a ieșirii. Sintagma în „prealabil” este generală și nu permite să se determine cu cât timp înainte trebuie făcută informarea.

Lipsa unui termen determinat este cu atât mai problematică în cazul obligației agresorului, deoarece funcționarea mecanismului propus depinde de informarea prealabilă a organului de probațiune și de posibilitatea acestuia de a organiza demontarea echipamentului la punctul de trecere a frontierei. Recomandăm stabilirea în lege a unui termen clar pentru informarea organului de probațiune, de exemplu cu cel puțin 24 de ore înainte de ora preconizată a trecerii frontierei, cu excepția situațiilor urgente justificate sau a modificărilor determinate de circumstanțe care nu depind de persoana monitorizată.

Recomandările punctuale și argumentarea propunerilor sunt indicate în tabelul de mai jos. Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice clarificări suplimentare.

Cu deosebit respect,

Ilie Chirtoacă, Președinte CRJM

Nr.	Textul proiectului de lege în versiunea actuală publicat de MJ	Modificări propuse de CRJM (formulările în legătură cu care se propune eliminarea au fost tăiate cu o linie, iar textul care se propune a fi adăugat este subliniat)	Comentarii
Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003			
1.	Articolul 215¹. Măsuri de protecție aplicate victimelor violenței în familie sau victimelor infracțiunilor cu caracter sexual (3³) În cadrul examinării demersului de obținere a măsurilor de protecție, instanța de judecată este obligată să verifice dacă rămânerea victimei în locuința comună nu prezintă un pericol pentru viața sau sănătatea acesteia ori a copiilor săi. În cazul în care se constată existența unui astfel de pericol, instanța poate dispune, cu acordul victimei, plasarea acesteia și/sau a copiilor săi într-un centru de asistență și protecție pentru victimele violenței în familie și pentru copiii lor.	Articolul 215¹. Măsuri de protecție aplicate victimelor violenței în familie sau victimelor infracțiunilor cu caracter sexual (3³) În cadrul examinării demersului de obținere a măsurilor de protecție, instanța de judecată este obligată să verifice dacă rămânerea victimei în locuința comună nu prezintă un pericol pentru viața sau sănătatea acesteia ori a copiilor săi. În cazul în care se constată existența unui astfel de pericol, instanța poate dispune, cu acordul victimei, plasarea acesteia și/sau a copiilor săi într-un centru de asistență și protecție pentru victimele violenței în familie și pentru copiii lor.	Recomandăm excluderea acestui alineat din proiect. Problema lipsei unei locuințe alternative pentru agresor trebuie abordată prin măsuri orientate asupra acestuia și asupra executării efective a ordonanței de protecție, și nu prin deplasarea victimei și a copiilor săi din locuință.
Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003			
2.	Articolul 278⁷. Emiterea ordonanței de protecție (2⁴) În cadrul examinării cererii privind aplicarea măsurilor de protecție, instanța de judecată este obligată să verifice dacă rămânerea victimei în locuința comună nu prezintă un pericol pentru viața sau sănătatea acesteia ori a copiilor săi. În cazul în care se constată existența unui astfel de pericol, instanța poate dispune, cu acordul victimei, plasarea acesteia și/sau a copiilor săi într-un centru de asistență și protecție pentru victimele violenței în familie și pentru copiii lor.	Articolul 278⁷. Emiterea ordonanței de protecție (2⁴) În cadrul examinării cererii privind aplicarea măsurilor de protecție, instanța de judecată este obligată să verifice dacă rămânerea victimei în locuința comună nu prezintă un pericol pentru viața sau sănătatea acesteia ori a copiilor săi. În cazul în care se constată existența unui astfel de pericol, instanța poate dispune, cu acordul victimei, plasarea acesteia și/sau a copiilor săi într-un centru de asistență și protecție pentru victimele violenței în familie și pentru copiii lor.	Se aplică argumentul de mai sus.

	(4) Instanța remite de îndată ordonanța de protecție poliției, organului de probațiune și altor instituții sau persoane care, conform legii, sunt responsabile de implementarea măsurilor de protecție spre executare imediată. În cazul aplicării măsurilor de protecție cu darea în consemn, instanța de judecată expediază imediat Poliției de Frontieră copia încheierii, în vederea instituirii consemnului aplicat în privința agresorului.	(4) Instanța remite de îndată ordonanța de protecție poliției, organului de probațiune și altor instituții sau persoane care, conform legii, sunt responsabile de implementarea măsurilor de protecție spre executare imediată. În cazul aplicării măsurilor de protecție cu darea în consemn, instanța de judecată expediază imediat Poliției de Frontieră copia încheierii, în vederea instituirii consemnului aplicat în privința agresorului. <u>Încheierea instanței va indica temeiul legal, datele de identificare ale agresorului și termenul pentru care acesta se instituie.</u>	Propunem specificarea elementelor pe care trebuie să le conțină încheierea instanței în asemenea cazuri, similar procedurii penale.
Legea nr. 8/2008 cu privire la probațiune			
3.	Articolul 4. Drepturile și obligațiile subiecților probațiunii (4) Suplimentar obligațiilor prevăzute la alin. (2), subiecții probațiunii prevăzuți la art. 3 lit. g) depun, în prealabil, la organul de probațiune o declarație scrisă privind intenția de a părăsi teritoriul Republicii Moldova, în care indică în mod obligatoriu punctul de trecere a frontierei de stat și data preconizată a ieșirii.	Articolul 4. Drepturile și obligațiile subiecților probațiunii (4) Suplimentar obligațiilor prevăzute la alin. (2), subiecții probațiunii prevăzuți la art. 3 lit. g) depun, <u>în prealabil cu cel puțin 24 de ore înainte de ora preconizată a trecerii frontierei de stat</u>, la organul de probațiune o declarație scrisă privind intenția de a părăsi teritoriul Republicii Moldova, în care indică în mod obligatoriu punctul de trecere a frontierei de stat și data preconizată a ieșirii. <u>Excepții de la informarea în termen vor constitui situațiile urgente justificate sau modificările determinate de circumstanțe care nu depind de persoana monitorizată.</u>	Recomandăm introducerea unui termen clar în care agresorul supus monitorizării electronice trebuie să informeze organul de probațiune despre intenția de a părăsi Republica Moldova. Sintagma „în prealabil” nu permite stabilirea momentului exact al informării și poate crea dificultăți în organizarea demontării echipamentului la punctul de trecere a frontierei. Recomandăm stabilirea unui termen expres, de exemplu cu cel puțin 24 de ore înainte de trecerea preconizată a frontierei, cu excepția situațiilor urgente justificate sau a schimbărilor independente de voința persoanei monitorizate. O asemenea precizare va asigura certitudinea juridică și aplicarea previzibilă și eficientă a mecanismului.

Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie

4.	Articolul 8 se completează cu alineatul (6¹) cu următorul cuprins: „(6¹) Poliția de Frontieră: (...) b) informează imediat organul de poliție și organul de probațiune despre intrarea în Republica Moldova a agresorului în privința căruia a fost emis o ordonanță de protecție.	Articolul 8 se completează cu alineatul (6¹) cu următorul cuprins: „(6¹) Poliția de Frontieră: (...) b) informează imediat organul de poliție și organul de probațiune despre intrarea și ieșirea în Republica Moldova a agresorului în privința căruia a fost emis o ordonanță de protecție.	Propunem completarea normei vizate astfel încât obligația de informare să se refere atât la intrarea agresorului în Republica Moldova, cât și la ieșirea acestuia din țară. Redacția actuală reglementează doar revenirea agresorului, fără a asigura informarea Poliției și a organului de probațiune atunci când acesta părăsește teritoriul statului. Or, logica generală a proiectului presupune colaborarea Poliției de Frontieră cu aceste autorități în ambele situații: la ieșire, pentru demontarea dispozitivului de monitorizare, iar la intrare, pentru reinstalarea acestuia și reluarea monitorizării. Totodată, Poliția trebuie să fie informată despre ambele traversări pentru a putea asigura continuitatea măsurilor de protecție și evaluarea riscurilor pentru victimă.
----	--	---	---